

Den Haag, 31 oktober 2019

Geachte Leden van de vaste Kamercommissie Asiel en Migratie,

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft u t.b.v. het AO Vreemdelingen- en Asielbeleid van 7 november as. een maatregelentabel gestuurd, met een overzicht van de opvolging van de aanbevelingen uit het onafhankelijke onderzoek naar leefomstandigheden van kinderen in azc's, in opdracht van de Werkgroep Kind in azc en het COA.

Gezonde leefomstandigheden voor kinderen in azc's zijn belangrijk. Vaak wordt verwezen naar de tijdelijke aard van de opvang. Maar kinderen zitten in Nederland vaak jaren in de opvang – een groot deel van hun jeugd. Hun woonlocatie heeft veel invloed op hun welzijn en de wijze waarop zij opgroeien.

Wij waarderen het daarom ook zeer dat de staatssecretaris zich heeft ingespannen op alle 92 aanbevelingen uit het onderzoek te reageren. Zij toont daarmee aan dat ze de leefomstandigheden van kinderen belangrijk vindt.

Toch is de opvolging van de aanbevelingen nog weinig concreet. In de tabel wordt voornamelijk geschreven over aanjagen, informeren en nader onderzoeken. Wij vragen u de maatregelentabel kritisch te bekijken en hier vragen over te stellen. Welke drie grote veranderingen gaat de staatssecretaris op korte termijn inzetten om de situatie van kinderen daadwerkelijk te verbeteren?

Een kernrol bij het overnemen van de aanbevelingen wordt toebedeeld aan de 'contactpersoon kind'. Deze persoon – die overigens niet per se contact heeft met kinderen – is volgens het COA geen persoon maar 'een rol van 0,5 fte'. Een rol die vanuit het hoofdkantoor wel gestimuleerd, maar niet opgelegd kan worden. Bij onze werkbezoeken aan verschillende locaties bleek dat de rol voor contactpersoon kind vaak geen prioriteit verkrijgt naast alle neven functies die een COA medewerker moet vervullen. Wij vrezen dat zolang er niet verplicht fte of budget wordt vrijgemaakt om de rol contactpersoon kind te kunnen vervullen er te weinig van de intenties van het COA om de aanbevelingen over te nemen terecht komt.

Onze grootste zorg van dit moment is dat het veelvuldig verhuizen van kinderen blijft doorgaan, ondanks eerdere toezeggen en een aangenomen motie.

Verhuisbewegingen 2018 (bron: COA, afgerond op tientallen. Aan de Werkgroep Kind in azc aangeleverd door het ministerie van Justitie en Veiligheid)

<i>Reden verhuizing</i>	<i>2018</i>
<i>Eigen verzoek bewoner</i>	<i>980</i>
<i>Gedwongen overplaatsing</i>	<i>30</i>
<i>Initiatief COA</i>	<i>1.470</i>
<i>Instroom, wachtruimte</i>	<i>3.070</i>

<i>Sluiten centrum</i>	<i>450</i>
<i>Totaal</i>	<i>6.000</i>

Enkele feiten op een rij:

- Veel gezinnen moeten nu minimaal een jaar in de pre-pol wachten voordat zij toegelaten worden in de asielprocedure. Vaak moeten kinderen van de ene naar de andere pre-pol verhuizen.
- De proces gerelateerde verhuizingen gaan onverminderd door: dit zou aangepakt worden met de flexibilisering van de asielketen, maar dit programma komt maar heel traag op gang. De motie is van februari 2017 en sinds die tijd zijn vele kinderen blijvend beschadigd door de verhuizingen.
- Ook verhuizingen die niet proces gerelateerd zijn gaan onverminderd door. Dit zijn overigens de enige verhuizingen die door het COA geteld worden. De 2 soorten verhuizingen hierboven worden niet gedocumenteerd.

Het verhuizen is zeer schadelijk: door de onrust en instabiliteit die het met zich meebrengt ontwikkelen kinderen hechtingsproblemen, psychische en psychosomatische stoornissen, zoals angst- geheugen- en slaapstoornissen, en is er een gevoel van onveiligheid.¹ Bovendien blijft het voor kinderen onmogelijk hun draai te vinden in Nederland, goed onderwijs en goede medische zorg te krijgen, vrienden te maken, kortom kind te kunnen zijn.

Wij roepen u daarom opnieuw op de staatssecretaris te vragen het stoppen van verhuizen van kinderen serieus te nemen en de afspraken uit het regeerakkoord en de motie Voordewind van 14 februari 2017 na te komen.

Want gevluchte kinderen hebben recht op goede opvang.

Met vriendelijke groeten,

Helen Schuurmans
Namens de Werkgroep Kind in azc

¹ S. Goosen, K. Stronks, A. Kunst. Frequent relocations between asylum seekers centres are associated with mental distress in asylum seeker children: a longitudinal medical record study International Journal of Epidemiology 2013; doi: 10.1093/ije/dyt233.